EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2007/0182(CNS)

19.10.2007

*****

MIETINTÖLUONNOS

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Moldovan tasavallan välisen sopimuksen tekemisestä ilman lupaa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta
(KOM(2007)0504 – C6-0340/2007 – 2007/0182(CNS))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Marian-Jean Marinescu

Lainsäädäntömenettelyistä käytettävät symbolit

*	Kuulemismenettely *yksinkertainen enemmistö*
**I	Yhteistoimintamenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
**II	Yhteistoimintamenettely (toinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi* *parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi*
***	Hyväksyntämenettely *parlamentin jäsenten enemmistö lukuun ottamatta EY-sopimuksen 105, 107, 161 ja 300 artiklassa ja EU-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettuja tapauksia*
***I	Yhteispäätösmenettely (ensimmäinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö*
***II	Yhteispäätösmenettely (toinen käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi* *parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi*
***III	Yhteispäätösmenettely (kolmas käsittely) *yksinkertainen enemmistö yhteisen tekstin hyväksymiseksi*

(Ilmoitettu menettely perustuu komission esittämään oikeusperustaan.)

Tarkistukset säädösehdotukseen

Parlamentin tarkistukset merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Pelkkää *kursivointia* käytetään kiinnittämään asiasta vastaavien yksiköiden huomio sellaisiin säädösehdotuksen osiin, jotka ehdotetaan korjattavaksi lopullisessa tekstissä (esimerkiksi selvästi virheelliset tai kyseisestä kieliversiosta pois jääneet kohdat). Korjausehdotusten hyväksymisestä päättävät asiasta vastaavat yksiköt.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5

PERUSTELUT.....6

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Moldovan tasavallan välisen sopimuksen tekemisestä ilman lupaa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta (KOM(2007)0504 – C6-0340/2007 – 2007/0182(CNS))

(Kuulemismenettely)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston päätökseksi (KOM(2007)0504)[1],

– ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

– ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 300 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan, jonka mukaisesti neuvosto on kuullut parlamenttia (C6-0340/2007),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 51 artiklan ja 83 artiklan 7 kohdan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön ja ulkoasioiden valiokunnan lausunnon (A6-0000/2007),

1. hyväksyy sopimuksen tekemisen;

2. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan hallituksille ja parlamenteille.

[1] Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

PERUSTELUT

Tausta

Neuvoston annettua asiaa koskevan valtuutuksen komissio kävi 9. helmikuuta 2007 – 17. huhtikuuta 2007 Moldovan tasavallan kanssa neuvotteluja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävien viisumien myöntämisen helpottamisesta ja takaisinotosta. Sopimukset allekirjoitettiin 10. lokakuuta 2007, ja parlamenttia kuullaan nyt näiden kahden sopimuksen tekemistä koskevasta ehdotuksesta neuvoston päätökseksi. Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta ja sen esittelijä, tietoisina tammikuussa 2008 tapahtuvan voimaantulon tärkeydestä, ovat sopineet työskentelystä nopeutetussa aikataulussa välttääkseen kaikenlaiset viivästykset ja mahdollistaakseen sopimusten tekemisen marraskuussa 2007.

Moldovan tasavalta on jo tehnyt monta kahdenvälistä takaisinottosopimusta, muun muassa sopimukset Tšekin tasavallan, Unkarin, Romanian, Italian, Liettuan, Norjan, Puolan, Sveitsin ja Ukrainan kanssa.

EU:n ja Moldovan tasavallan välisen sopimuksen määräykset ovat kaikkiin näihin kahdenvälisiin sopimuksiin nähden etusijalla, mikäli viimeksi mainittujen sopimusten määräykset ovat ristiriidassa EU:n ja Moldovan tasavallan välisen sopimuksen kanssa.

Sopimuksen sisältö

Sopimuksen tavoitteena on ottaa käyttöön nopeat ja toimivat menettelyt sellaisten henkilöiden tunnistamiseksi ja palauttamiseksi turvallisesti ja sääntöjenmukaisesti, jotka eivät täytä tai eivät enää täytä maahantulon, oleskelun tai asumisen edellytyksiä Moldovan tai jonkun Euroopan unionin jäsenvaltion alueella, ja helpottaa tällaisten henkilöiden kauttakulkua.

Sopimuksessa esitetyt takaisinottovelvollisuudet on laadittu täydellistä vastavuoroisuutta noudattaen: Moldovan tasavallan on otettava takaisin henkilöitä, mutta myös EU:n jäsenvaltioiden on otettava takaisin henkilöitä Moldovan tasavallasta.

Omien kansalaisten takaisinotto
Moldova tai jäsenvaltio ottaa takaisin kaikki henkilöt, jotka eivät täytä tai eivät enää täytä maahantulon tai oleskelun edellytyksiä pyynnön esittäneen jäsenvaltion alueella.

Velvollisuus ottaa takaisin oman maan kansalaiset koskee myös

- entisiä oman maan kansalaisia, jotka ovat menettäneet kansalaisuutensa tai luopuneet siitä, mutta eivät ole saaneet tilalle minkään muun valtion kansalaisuutta
- perheenjäseniä (ts. puolisoita ja naimattomia alaikäisiä lapsia), joilla on eri kansalaisuus kuin takaisinotettavalla henkilöllä ja joilla ei ole pyynnön esittävässä valtiossa itsenäistä oleskeluoikeutta.

Kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden takaisinotto

Velvollisuuteen ottaa takaisin kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä liittyy seuraavat edellytykset: (a) kyseisellä henkilöllä on tai oli maahan tullessaan pyynnön vastaanottaneen valtion myöntämä voimassa oleva viisumi tai oleskelulupa tai (b) kyseinen henkilö on saapunut laittomasti suoraan pyynnön esittäneen valtion alueelle oleskeltuaan pyynnön vastaanottaneen valtion alueella tai poikettuaan pyynnön vastaanottaneen valtion alueelle. Nämä velvollisuudet eivät koske ilmateitse lentoaseman kautta kulkevia henkilöitä eivätkä myöskään sellaisia henkilöitä, joille pyynnön esittänyt valtio on myöntänyt viisumin tai oleskeluluvan ennen kuin tai sen jälkeen kun henkilö on saapunut sen alueelle.

Sopimuksessa määrätään nopeutetusta menettelystä, jota sovelletaan henkilöihin, jotka on otettu kiinni joko ns. rajavyöhykkeellä eli alueella, joka ulottuu enintään 30 kilometrin päähän jäsenvaltion ja Moldovan tasavallan välisestä yhteisestä maarajasta, tai jäsenvaltiossa taikka Moldovan tasavallassa sijaitsevan kansainvälisen lentoaseman alueella.

Nopeutetussa menettelyssä takaisinottopyyntö on tehtävä ja siihen on vastattava kahden työpäivän kuluessa, kun tavanomaisessa menettelyssä määräaika vastaamiselle on 11 työpäivää.

Sopimus ei rajoita sellaisten Euroopan yhteisöön, sen jäsenvaltioihin ja Moldovaan sovellettavien oikeuksien, velvollisuuksien ja vastuiden soveltamista, jotka johtuvat kansainvälisestä oikeudesta ja erityisesti

– pakolaisten oikeusasemasta 28. heinäkuuta 1951 tehdystä yleissopimuksesta sellaisena kuin se on muutettuna 31. tammikuuta 1967 tehdyllä pakolaisten oikeusasemaa koskevalla pöytäkirjalla
– turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion ratkaisemisesta tehdyistä kansainvälisistä sopimuksista
– ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamisesta 4. marraskuuta 1950 tehdystä eurooppalaisesta yleissopimuksesta
– kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisesta 10. joulukuuta 1984 tehdystä yleissopimuksesta
– kansainvälisistä luovuttamista ja kauttakulkua koskevista yleissopimuksista
– toisen maan kansalaisten takaisinottamista koskevista monenvälisistä kansainvälisistä yleissopimuksista ja muista sopimuksista.

Esittelijän huomautukset

Esittelijä muistuttaa, että tarvitaan takaisinottoa koskevat selkeät, avoimet ja oikeudenmukaiset yhteiset säännöt, joissa otetaan täysin huomioon ihmisoikeudet, kansainvälinen oikeus ja turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten suojelu.

Esittelijä katsoo, että takaisinottoa koskevien sopimusten tekeminen on osa laajempaa laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan torjunnan strategiaa, joka toteutetaan täydessä yhteistyössä lähtömaiden ja kauttakulkumaiden kanssa. Tässä kumppanuudessa olisi myös keskityttävä laittoman muuttoliikkeen perimmäisiin syihin, työntäviin tekijöihin, kuten köyhyyteen, sotiin ja diktatuureihin, ja vetovoimatekijöihin, kuten mahdollisuuksiin löytää pimeää työtä EU:ssa. Myös ihmiskaupan torjunnan on kuuluttava unionin ensisijaisiin tavoitteisiin, jotta torjuttaisiin etenkin heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvien ihmisten, kuten naisten ja lasten ihmiskauppaa.

Esittelijän suositukset

1. Moldovan tasavallan kanssa tehdyissä sopimuksissa viitataan ”moldovan” kieleen virkkeessä ”Tehty …ssa … päivänä …kuuta vuonna … kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, moldovan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.”

   Romania toistaa tukensa viisumien myöntämisen helpottamista sekä takaisinottamista koskevien sopimusten tekemiselle ja täytäntöönpanolle ja sitoumuksensa näiden sopimusten säännösten täysimääräiseen soveltamiseen, mutta korostaa, että sen osallistuminen kyseisiin sopimuksiin ei millään tavoin merkitse ”moldovaksi” nimitetyn kielen tunnustamista. Romania toistaa, että tosiseikkojen ja tieteellisen näytön, mukaan lukien Moldovan tasavallan tiedeakatemian tulkinta (syyskuulta 1994), perusteella kyseisen kielen oikea nimi on romania.[1]

   Esittelijä hyväksyy täysin tämän Romanian valtuuskunnan pysyvien edustajien komiteassa (Coreper) antaman virallisen lausuman ja muistuttaa, että Romanian viranomaiset ovat antaneet saman lausuman *Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Moldovan tasavallan kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen liitettävän, Bulgarian tasavallan ja Romanian kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen liittymisestä tehdyn pöytäkirjan*[2] osalta.

   Esittelijä panee merkille, että kaikissa Länsi-Balkanin maiden kanssa tehdyissä yhdeksässä sopimuksessa komissio käytti neutraalimpaa muotoilua ”Tehty ……..... ..... päivänä ..... kuuta vuonna ..... kahtena kappaleena sopimuspuolten virallisilla kielillä, joista jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen”.

   Esittelijä pitää valitettavana, että tätä muotoilua ei käytetty Moldovan tasavallan kanssa tehtyjen sopimusten yhteydessä, ja suosittelee, että tulevaisuudessa tämän tapauksen kaltaisissa arkaluonteisissa yhteyksissä käytettäisiin tällaisia neutraaleja muotoiluja.

[1] Romanian virallinen lausuma viisumeja ja takaisinottamista koskevien, Euroopan yhteisön ja Moldovan tasavallan välisten sopimusten loppulausekkeesta, merkitty 5. lokakuuta 2007 päivättyyn neuvoston pysyvien edustajien komitean pöytäkirjaan, neuvoston asiak. 12980/1/07 REV 1.
[2] Neuvoston asiak. 12489/07 ADD 1.

2. Esittelijä pitää valitettavana, ettei Euroopan parlamenttia ei ole otettu riittävästi mukaan eikä sille ole tiedotettu neuvottelujen aloittamisesta ja kyseisiä sopimuksia koskevista neuvotteluista. Parlamentilla, joka edustaa suoraan unionin kansalaisia, on keskeinen tehtävä EU:n ulkoista toimintaa koskevan vastuuvelvollisuuden ja demokraattisen valvonnan lujittamisessa. Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta odottaa Euroopan komissiolta, että se soveltaa toimielinten välisen lojaalin yhteistyön periaatetta ja toimittaa parlamentille tiedot sopimusten täytäntöönpanon tuloksista.